

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje desno. Telefon št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11.787. Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Poštnina plačana v gotovini Cena današnje številke Din —75

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10—, za inostranstvo D 18—, dostavljen na dom D 11—, na izkaznice D 10—, inšerati po dogovoru. Naroča se pri upravi „TABORA“ MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Naslov

Maribor, torek 12. oktobra 1926.

Leto: VII. — Številka: 231.

Dnevna kronika

Trockij in Zinovjev aretirana

Dalekosežni dogodki v sovj. Rusiji. — Začetnika boljševiške revolucije hosta morala v Sibirijo.

Berlin, 10. oktobra.

„Tägliche Rundschau“ poroča iz Moskve:

Centralni odbor komunistične stranke je izročil Trockega, Zinovjeva in Piatoškova sodišču, češ, da ogrožajo mir med delavstvom. Vsi trije bodo najbrže odpotni v Sibirijo. Ko je centralni odbor zagrozil, da bo odredil ostre ukrepe zoper delavske mase, če bodo le-te še nadalje podpirale opozicijo, so delavci napadli člana centralnega odbora Motikova in ga pretepli. Veliko delavcev je bilo aretiranih. V Kronstadtu sta bila razpuščena dva mornariška polka, ker sta prestopila k opoziciji.

Nevaren vrtnec / učiteljskem gibanju

Iz učiteljskih krogov smo prejeli:

Med našim učiteljstvom, na katerega je bil naš narod vedno ponosen, se je letos pojavilo gibanje nezadovoljstev. Nekaj vrtnec nezadovoljstva je potegnil za seboj Ptujsko učiteljsko društvo, ki je nedavno z ozirom na znižanje dragin, doklad za 10%, odobrilo sklep, naj učiteljstvo izstopi takoj iz vseh političnih in športnih društev, iz kulturnih in dobrotvornih pa le pogojno, če bo namreč splošna solidarnost zagotavljala uspeh.

Temu nasproti pa je Učiteljsko društvo za mariborsko okolico krepko in energično preplavalo nevarni vrtnec te blodnje. To vrlo društvo je namreč v svojih treznih in pravih nazorih z vsemi glasovi (proti 1) dne 2. oktobra odklonilo ta narodu močno škodljiv predlog. Branitelji in varuhi narodne misli so prav primerno naglašali, da obstoji narodnost in bitij, njihovega jezika, mišljenja, prepričanja običajev in dela ter iz zemlje, na kateri ta bitja žive. Ti deli so narodovi sestavni ali bistveni deli. Vsa naša stanovska, gospodarska, strokovna, politična, dobrodelna, športna itd. društva so uspeh narodnega mišljenja, prepričanja in dela, ona tvorijo njegovo kulturo, zato jih imenujemo kratko kulturna društva.

Kateri razsoden razumnik bi si upal nalašč nastopiti proti sestavnim delom svoje narodne celote? Nobeden drugi, nego samo blazen samomorilec. Ako bi vsa naša društva zavijetli tisti vrtnec kot ptujsko učiteljsko društvo, potem morajo tudi vsi trgovci, obrtniki, kmetje itd. izstopiti iz svojih društev, da morebiti celo iz države radi previsokih davkov itd. S tem bi povzročili največjo senzacijo na svetu: »Samomor narodnosti in države«. Ali ne zasluži Ptujsko učiteljsko društvo hud očetek: »Vaše dosedanje narodno mišljenje in prepričanje ni bilo več vredno nego samo 10% vaše draginske doklade!«

Toda takšen učitek bi bil vendar krivičen. Kriva je nepremišljenost.

10% znižanje draginskih doklad ni povzročil niti narod niti njegova društva, ti so nedolžni. Krivci sede na ministrskih stolcih. Tja zavijemo svoje kopije potom svoje organizacije, ako mislimo izsiliti odpomoč, nikakor pa proti lastnemu narodu in proti uspehom svojega dela! Ako bi soglašali z odobravanjem Ptujškega učiteljskega društva, potem bi morali dosledno izstopiti tudi iz svojih učiteljskih društev, saj to niso samo stanovska, temveč obenem kulturna narodna društva. Učiteljsko društvo mariborskega sreza se dobro zaveda svoje stanovske ter obenem narodne misije, kar smo dolžni javno ugotoviti in hvaliti, zato naj vsa naša društva in vsi javni nametščenci sledijo njegovim svetlim nazorom, a nikdar primeru Ptujškega učiteljskega društva za mariborsko okolico.

lico ublažil nekoliko tudi sklep Ptujškega uč. društva. Njegov sklep bo namreč le tedaj veljaven, če se mu bodo pokorili brez pogojn o vsi javni nametščenci v državi: učiteljsko društvo mariborskega okraja se mu je prvo uprlo. Vsi za njim! Potem postanejo sklepi le osamljena nedolžna blodnja.

— Tri smrti. V Lvovu je umrl znameniti ukrajinski etnograf Volodimir Hnatuk. — V Münchenu je umrl širom sveta znani psihijater Emil Kraepelin. Njegovo »Psihijatrijo« pozna vsak zdravnik. — V Pragi je umrl znani operni pevec Emil Burian.

— Ob obletnici koroškega plebiscita je posvetilo zagrebško glasilo »Narodne odbrane«, tednik »Narodno delo« zadnjo številko Koroški. Prva stran je črno obrobljena in prinaša slovensko pesem dr. J. Preglja ter kratek uvodnik, nato pa sledi vrsta člankov o Koroški, med njimi razprava dr. I. Grafenauerja o Koroški v slovenski književnosti. Številka je tudi ilustrirana. Veseli nas, da posveča »Narodno delo« tako pozornost slovenskim zadevam in posebej našim manjšinam onstran meje.

— Stj. Radić je povzročil novo afero. Povodom prihoda čl. parlamentarcev v Zagreb, se je Stj. Radić pri sprejemu na kolodvoru obnašal tako izizvalno, da je vzbudil veliko ogorčenje v vladnih krogih in neprijetne vtise pri Čehoslovakih. Njegov nastop je izzval mučno politično afero, ki dela zlasti Uzunoviču hude preglavice, ker njegovi nasprotniki po pravici povdarjajo, ali je »narodni voditelj«, ki celo pred tuji nastopa tako netaktno, sploh resen človek in ali je kaj dati na njegovo sodelovanje v vladi. Kake posledice bo imela ta zadeva, utegnejo pokazati prihajajoči dnevi.

— Značaj manifestacije čl. Jugoslov. vzajemnosti ima prihod parlamentarcev v Ljubljano. Vsa ljubljanska prosvetna in narodna društva so izdala poziv k sprejemu na kolodvoru, dnevniki pa so prinesli navdušene pozdrave, članke o Čehoslovakih in slike o nje političnih predstaviteljih.

— Vinska trgatav se bliža. Iz Slov. goric nam piše naš dopisnik: Terezija hiti naglih korakov nasproti in sladi grozdje, briše sode in ometa preše. Oktobar je stopil k nam suhih nog; ako pred Terezinim ne zagazi v lužo, bo sladko curljalo, da bo kaj. Kaj dosti ne bo, pa vrlo bo. Je pač tako: Gorica noče več biti samo molzna krava brez nege in krme kot nekdanj. Kdor se je pobrigal spoštadi s kotlanjem in gnojenjem, pozneje s škropljenjem, bo imel navzlic večnemu poletnemu deževju dobro poplačan trud in izdatek; kdor ne, bo slušal ob stiskalnici žalostno pesem očitkov. Bo pa tako, kakor vedno: uboga para ostane uboga para. Ako nima potrebne posode, ali že komaj čaka na prepotrebni denar, bo tiščal mošt »od preše« na prodaj. Vinski veletržci bodo napravili cene, hočeš, nočeš, moraš. Čisto pa bo šlo po dvakratni ceni, če ne višji.

— Italija in nettunske konvencije. G. Mussolini je postal nekoliko nestrpen, ker Jugoslavija toliko časa ne ratificira nettunskih pogodb, zato je dal zadevo po tom beograjskega poslanika pospešiti. Zdi se, da bo urgencia uspešna. Pravijo, da so radikali žrtvovali Nikića tudi radi tega, ker so jim baje radičevci obljubili, da bodo povrnil to uslugo s popustljivostjo v vprašanju nettunskih konvencij.

— Težka obtožba bolgarske vlade. V Pragi izhajajoče glasilo bolgarskih zemljedelcev »Le drapeau paysan« obtožuje v članku »Nous accusons« v zadnji številki vlado g. Ljapčeva, da je v stalnih stikih z makedonsko organizacijo. Hlapci Ferdinanda, osvetoлюбni oficirji in člani macedonske organizacije generala Protogerova ne tlačijo samo bolgarskega ljudstva, ampak predstavljajo resnično nevarnost za mir in za bodočnost Bolgarije. S temi elementi je v zvezi bolgarska vlada, da ona je celo sodruknik in organizator zarote proti balkanski miru. Macedonska organizacija ni nič drugega kot podružnica vojaške lige, ki jo vodijo Volkov, Vasiljev in Georgijev, vsi trije člani Ljapčeve vlade. Macedonstvujušči so samo orodje v rokah vlade, kakor je vlada orodje v rokah oficirske lige.

Mariborske vesti

Maribor, 11. oktobra.

Einspielerjev večer

Povodom obletnice koroškega plebiscita, je priredila tukajšnja podružnica Jugoslov. Matice v soboto v dvorani »Uniona« lepo uspeli Einspielerjev večer. Od obmejnega St. Jurja je prišel sivolasi koroški izgnanec velikovski prost gosp. Gregor Einspieler v čigar osebi je posebej baje koroških Slovencev proti germanizatoričnemu nasilju. Okoli njega so se zbrali koroški rojaki in veliki drugega narodnega občinstva iz vseh slojev in brez razlike strankarskega prepričanja. Udeležba je bila tako častna, da se je velika »Unionova« dvorana napolnila do zadnjega kotička. Zastopana so bila razna narodna in kulturna društva, Koroški klub pa je prišel korporativno. Med odličnimi gosti smo videli zastopnika velikega župana prosvet. Šefa g. dr. Poljanca, zastopnika srežkega poglavarja g. dr. Vrečarja, poslanca g. dr. Pivka, starosta Sokola v Mariboru g. dr. Boštjanačiča in mnoge druge. Prireditelj je posetil tudi stari koroški rodoljub g. župnik Gabrovič. »Jadranaši« so tudi topot — edini izmed številnih pevskih društev v Mariboru — skrbeli za petje.

Einspielerjev večer je otvoril predsednik podružnice Jugoslovanske Matice g. ravnatelj Detela, ki je omenil v svojem prisrčnem nagovoru pomen tega večera. Dejal je med drugim: Četudi letos nismo šli na cesto, so naše zahteve iste kot so bile na lanski manifestaciji. Naša srca in naše duše ostanejo zvesta svojemu bratu, naša slava in naša član pa vedno pripravljena tudi za skrajni boj.

Pozdravil je slovenski Korotan in vse nayoče, ki so prišli v pravnem jugosl.

duhu na to prireditelj, nato pa je izrekel iskreno dobrodošlico prostu Einspielerju, ki so ga navzoči počastili s tem, da so vstali in mu vzklíkili »Slava«, rojakom onstran meje pa »Zdravo«.

Nato je govoril predsednik J. M. o nalogah tukajšnje podružnice, ki zahtevajo od nas požrtvovalnosti in narodnega idealizma. Rapalska obletnica se bliža. Medtem, ko se hoče naložiti na severu nekoliko izboljšati, se na jugu vedno bolj slabša. Naši rojaki pod Italijo so brezpravni sužnji. Zato bodi prva in zadnja dolžnost vsakega Jugoslavana skrb za svojega brata v suženstvu.

Gorke, z domovinskim duhom prožete besede so našle med poslušalci navdušen odmev.

Zatem je nastopil slavnostni govornik g. prof. dr. Sušnik. V mojstrskem pesniškem govoru je očrtal Einspielerjevo osebnost in delo, pa težak boj naših rojakov na Koroškem za svobodo in pravico. Silajna domovinska pesem je bil ves govor od začetka do konca; iz srca so prihajale besede in padale kakor žlahtna zrna v srca. Nadejamo se, da bo ta govorniški biser objavljen tudi v tisku, kar v polni meri zasluži.

Slavljenca je pozdravil v imenu velikega župana g. dr. Poljanec, g. Arnuš pa je govoril o koroškem vprašanju nekdanj in sedaj. Slavljenec gospod prof. Einspieler se je zahvalil z gorkimi besedami, razodevajočimi neomahljivo zvestobo narodne misli in trdno vero v boljšo bodočnost koroških Slovencev. Večer se je zaključil v najlepši harmoniji in splošnim zadovoljstvom. Slavljenca je Jugoslov. Matica izročila ob tej priliki krasno opremljeno spominsko knjigo s približno 300 podpisi

Reine politične posledice incidenta na zagrebškem kolodvoru

Radića obsojajo celo lastni pristaši. — Možnost vladne krize in izločitve radičevcev iz vlade.

Beograd, 11. oktobra.

Vladni sklep, da se bo oblastveno preiskal incident, ki ga je povzročil Stj. Radić ob prihodu češkoslovaških parlamentarcev v Zagreb, je napravil na vse politične kroge velik utis. Nebenega dvoma ni več, da se službene poizvedbe ujemajo s tem, kar so poročali listi.

Včeraj so se sestali vsi radikalni ministri in se posvetovali izključno le o zagrebškem dogodku. Na pristojnem mestu trde, da se je zagrebški veliki župan pokazal premalo energičnega nasproti privatni osebi, kakor je Stj. Radić, na bo najbrže dr. Kramarić razrešen službe. Proti Stj. Radiću, ki je kršil avtoriteto visokega uradnika, bo uvedeno kazensko postopanje. Iz razpoloženja, ki vlada v radikalnih krogih, se da posneti, da je del radikalov za to, da se takoj prekine sodelovanje s HSS.

Tudi v radičevskem klubu so precej razburjeni in smatrajo vedenje Stj. Radića za neodpustljivo, zlasti če radi tega, ker je Radić nekaj ur pomeje trdil, da je Uzunovičeva vlada stabilna.

Pojavilo se je zopet kombinacije o koncentracijski vladi, v kateri ne bi bili zastopani radičevci, pač pa desidentska skupina dr. Nikića.

Vlada je v zvezi z zagrebškim dogodkom izdala velikim županom strikten nalog, varovati svojo avtoriteto.

Dr. Krnjević opravičuje Radićevo nerodnost

Zagreb, 14. oktobra.

Državni podtajnik dr. Krnjević je dal časnikarjem izjave o incidentu na zagrebškem kolodvoru s katerimi skuša omiliti Radićevo vedenje in ublažiti odpor, ki se pojavlja v vsej javnosti. Dr. Krnjević razlaga ozadje Radičevega nastopa tako, da je pripravljali odbor za sprejem prezrl poslanca HSS in jih potisnil med ostalo množico, medtem ko so govorili v imenu prebivalstva državni uradniki in generali.

Čehoslovaki v Splitu

Split, 11. oktobra.

Včeraj zjutraj so prispeli semkaj češkoslovaški parlamentarci. Sprejela jih je večstočlana množica. V imenu oblaštiti sta jih pozdravila veliki župan dr. Pestar in župan dr. Tarbagli. Odgovorila sta Majpetr in dr. Soukup. Po ogledu mesta in po banketu so se gostje podali v Sibenik.

Razpust štajerskega deželnega zbora

Gradeec, 11. oktobra.

Danes se vrše volitve štajerskega deželne glavarja. Situacija je jako neodločena. Ker so se velikonemci izrekli v nem vprašanju proti sporazumu s krščanskimi socialisti, obstoji možnost, da bo štajerski deželni zbor razpuščen in razpisane nove volitve.

Avstrijska vlada in uradništvo

Dunaj, 10. oktobra.

Kakor znano, je nastopilo med vlado in uradništvom napeto stanje. Uradništvo bi imelo napovedati stavko. Vlada pa je izpremenila taktiko in jutri se bo pršila seja ministrskega sveta, na kateri bodo storjeni za uradništvo sprejemljivi sklepi. Tako bo vlada izjavila, da bo po vsaki valorizirala uradniške prejemke.

